

Dato

6. december 2016

Sted

Nyborg Strand
Østerøvej 2
5800 Nyborg

Målgruppe

SPØRG

san

08.00 – 08.15	v/ Birgitte Anker Direktør, Socialstyrelsen
09.40 – 9.50	Præsentation af program v/ Jan Christensen Kontorchef, VISO, Socialstyrelsen
09.50 – 10.25	Nye veje til vidensbaseret socialt arbejde v/ Hanne Kathrine Krogstrup Professor, Institut for Læring og Filosofi, Aalborg Universitet
10.25 – 11.00	Det Dobbelte KRAM. Rustet til livsduelighed – også på det specialiserede socialområde v/ Peter Thybo Sundhedsinnovator og fysioterapeut, master i læreprocesser, Ikast-Brande Kommune

11.00 – 11.20	Pause
11.20 – 12.20	7 videnssessioner
	<p>1. Borgerinddragelse i forebyggelse af magtanvendelse v/ Trine Uhrskov Psykolog, VISO-specialist, Sopra v/ Finn Juliussen Specialkonsulent/projektleder, Socialstyrelsen</p>
	<p>2. Børn og unge med seksuelt bekymrende eller grænseoverskridende adfærd over for andre børn v/ Tove Weis Psykolog, specialist og supervisor i børnepsykologi, VISO-specialist, JanusCentret</p>
	<p>3. Når vi sætter overliggeren for højt – hvordan kan vi forebygge omsorgs- og behandlingssvigt, når borgerens kognitive profil ikke kan matche den behandlingsmæssige tilgang? v/ Steen Guldager Cand. psych., VISO-specialist, Socialpsykologisk Center</p>
	<p>4. CTI - støtte i en kritisk periode. CTI - metoden er en case management metode med fokus på rehabilitering, der er målrettet borgere, som har behov for støtte i en kritisk overgangsfase v/ Mogens Holm Sørensen Specialkonsulent, Center for Udsatte Voksne, Socialstyrelsen v/ Gráinne C. Stevenson Fuldmægtig, Center for Udsatte Voksne, Socialstyrelsen</p>
	<p>5. Hjemmetræning – hvordan inddrages VISO? v/ Sanna Dragholm Kontorchef, Center for Handicap og Psykisk Sårbarhed, Socialstyrelsen v/ Anne Andersen Konsulent, VISO, Socialstyrelsen v/ Hanne Wennicke Konsulent, VISO, Socialstyrelsen</p>
	<p>6. Brugerfokuserede metoder i VISO-arbejdet v/ Marianne Nøhr VISO-specialist, Center for Interkulturel Dialog v/ Mette Larsen Leder af Videnscenter for Anbragte Børn og Unge</p>
	<p>7. Traumatiserede flygtningebørn i familie og skole v/ Stig Winther Petersen Autoriseret psykolog og VISO-specialist, Rådgivningen Janus v/ Marianne Køhler Skov Autoriseret psykolog, specialist i klinisk psykolog, Rådgivningen Janus – Flygtningepsykologerne, Aarhus</p>
12.20 – 13.20	Frokost

13.20 – 14.20	7 videnssessioner
	<p>8. Vidensbaseret socialrådgivning (VIBASO) v/ Frank Ebsen Docent, fil.dr, Institut for Socialt Arbejde, Professionshøjskolen Metropol v/ Kristine Dehn Bodal Socialrådgiver, Greve Kommune</p>
	<p>9. Hvad er lovende praksis, og hvordan kan vi udvikle og dokumentere det? v/ Mikkel Møldrup-Lakjer Evalueringskonsulent, Center for Data, Analyse og Metode, Socialstyrelsen v/ Eva Husum Schmidt Chefkonsulent, Center for Data, Analyse og Metode, Socialstyrelsen v/ Nadia Jul Jeldtoft Fuldmægtig, Center for Data, Analyse og Metode, Socialstyrelsen</p>
	<p>10. Inklusion – neuropsykologi og neuropædagogik v/ Marianne Verdel Cand. psych., VISO-specialist, Center for Hjerneskade – Neurocenter for Børn og Unge</p>
	<p>11. DoMyDay – Nem Kommunikation. Et kommunikations-, struktur- og hukommelsessystem til mennesker med kommunikative og kognitive vanskeligheder v/ Ragnhild Engen Talepædagog og master i IKT og Læring, VISO-specialist, Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi</p>
	<p>12. Borgere med udviklingshæmning, relationsforstyrrelser og borderline-lignende personlighedsforstyrrelser v/ Peter Rodney Specialpsykolog og VISO-specialist</p>
	<p>13. Mutisme – succesfuld og effektiv pædagogisk behandling v/ Tove Thomasen VISO-specialist, Fagcenter for Autisme og ADHD</p>
	<p>14. Case management i CFU – helhedsorienteret sagsbehandling v/ Majken Yun Nielsen Socialrådgiver, Center for Familier og Unge, Odense Kommune v/ Danny Rasmussen Socialrådgiver, Center for Familier og Unge, Odense Kommune</p>
14.20 – 14.45	Pause og kage – besøg gerne udstillerområdet
14.45 – 15.00	Lydmontage fra LydCarlsen
15.00 – 15.45	<p>Angst i barndommen: forebyggelse og behandling v/ Barbara Hoff Esbjørn Professor, Institut for Psykologi, Københavns Universitet</p>

15.45 – 16.00	Afrunding v/ Jan Christensen Kontorchef, VISO, Socialstyrelsen
---------------	---

Oversigt over de tre hovedoplæg

09.50 – 10.25	<p>Nye veje til vidensbaseret socialt arbejde</p> <p>Socialt arbejde på det specialiserede socialområde skal baseres på den aktuelt bedste viden om effekten af indsatsen. Kommunerne ønsker at anvende de mest virksomme metoder i deres indsats, men i mange tilfælde mangler der forskningsmæssig viden om, hvilke metoder og indsatser, der er de bedste.</p> <p>Samtidig ved vi, at der i den kommunale praksis arbejdes med en bred vifte af metoder og indsatser, som flytter borgeren, og som har en god, men udokumenteret virkning.</p> <p>Så hvordan får vi udviklet nye veje til vidensbaseret socialt arbejde på det specialiserede socialområde – et område, hvor forskningsmidlerne er få, og hvor indsatserne ofte er komplekse?</p>
10.25 – 11.00	<p>Det Dobbelte KRAM. Rustet til livsduelighed – også på det specialiserede socialområde</p> <p>Siden 1980'erne ses en voldsom vækst i antallet af mennesker med "ondt i livet", stress og psykiske lidelser som depression og angst, der svækker mental sundhed, robusthed og livsduelighed. Det er samtidig en velkendt problemstilling inden for fx det specialiserede socialområde, at disse lidelser også øger risikoen for, at man udvikler sygdomme, der rammer det fysiske helbred. Derfor er der behov for, at de traditionelle KRAM-faktorer suppleres med en viden om og et fokus på vigtige faktorer, der fremmer - eller kan genskabe - mental sundhed og robusthed hos sårbare mennesker.</p> <p>Med inspiration fra salutogen forskning introducerer Peter Thybo sin nye model <i>Det Dobbelte KRAM</i>. Denne model supplerer det "klassiske" helbreds-KRAM med et mentalt sundheds-KRAM som er forkortelse for de beskyttende faktorer <i>Kompetencer – Relationer – Accept – Mestring</i>. Modellen tilbyder sig som et tværfagligt grundlag for vigtige indsatser omkring mental sundhed, helbred og trivsel, der samlet set har til formål at fremme trivsel og livsduelighed. Modellen placerer mental sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse i et ligeværdigt, dynamisk, tværvidenskabeligt og helhedsorienteret perspektiv.</p>
15.00 – 15.45	<p>Angst i barndommen: forebyggelse og behandling</p> <p>Mellem 5 og 10 % af alle børn lider af angst i en grad, der kræver en indsats. Ubehandlet angst øger risikoen for en række negative udfald, bl.a. skolevægring. Forebyggelse og effektiv behandling er derfor påkrævet.</p> <p>Oplægget informerer om to nye interventionsformer: En til forebyggelse og behandling af moderat angst og en til behandling af sværere angst. Forebyggelsen 'Hjælp til Selvhjælp' er et ressourcefattigt forældrebasert program. Den anden intervention er Metakognitiv Terapi til Børn.</p>

Oversigt over de 14 videnssessioner

11.20 – 12.20

1. Borgerinddragelse i forebyggelse af magtanvendelse

Forebyggelse af magtanvendelser på botilbud og forsorgshjem står højt på dagsordenen. Her er borgerinddragelsen den mest centrale, men måske også mest undervurderede enkeltfaktor for, at den forebyggende indsats virker.

Kritiske episoder med vold eller trusler om vold opstår som følge af en ubalance mellem de krav, der stilles til borgeren og de ressourcer, som borgeren har til rådighed. Derved er der en sammenhæng mellem borgerens niveau for belastning og kritiske episoder. Borgerens indflydelse og kontrol over eget liv er en forudsætning for, at borgeren kan mestre kritiske episoder.

Sopra har udviklet et borgerinddragelsesredskab – LA-Sopra. Det er et materiale med redskaber og manualer, som kan anvendes i det direkte arbejde med borgeren. Det kan anvendes dels i det forebyggende arbejde, dels i håndteringen af de kritiske episoder og dels i læringsfasen efter en kritisk episode.

2. Børn og unge med seksuelt bekymrende eller grænseoverskridende adfærd over for andre børn

Oplægget vil præsentere målgruppen: Hvem er de børn og unge, der begår overgreb, og hvem er deres ofre? Hvordan kommer overgreb børn imellem til vores kendskab? Hvilke behov har kommunerne for hjælp?

Januscentrets indsatser i forhold til målgruppen: udredning, behandling, mediationer og kriseinterventioner.

Vurdering af seksuel adfærd hos børn: normativ, bekymrende og krænkende; bekymringsbarometer præsenteres og illustreres med case-eksempler.

Barnets seksuelle udvikling og sammenhæng med det relationelle miljø og barnets profil.

3. Når vi sætter overliggeren for højt – hvordan kan vi forebygge omsorgs- og behandlingssvigt, når borgerens kognitive profil ikke kan matche den behandlingsmæssige tilgang?

Mange udsatte borgere har nedsat kognitivt funktionsniveau, særligt nedsat frontallapsfunktion. Dette skyldes, at genetiske faktorer, graviditetsskader, fødselsskader, omsorgssvigt, psykiatriske lidelser, rusmiddelbrug (kort- og langtidspåvirkning) etc., alt sammen kan nedsætte frontallappernes funktionsniveau.

Det betyder, at disse udsatte borgere kan have svært ved at profitere af de udviklingsorienterede pædagogiske/terapeutiske strategier og metoder, der bliver brugt i forhold til dem. Man risikerer, at den velmenende indsats mod hensigten bliver til en nederlagsoplevelse for borgeren i stedet. De har brug for en kompenserende pædagogik eller en justeret balance mellem udviklende og kompenserende pædagogik.

Der præsenteres et forskningsvalideret screeningsværktøj, der er gratis, enkelt, hurtigt at administrere, og som medarbejdere selv uden at være psykologer eller læger kan bruge i hverdagen med borgerne. Her kan man få et mere realistisk indtryk af borgerens kognitive funktionsniveau og dermed mulighed for at pege på mere brugbare og realistiske pædagogiske metoder ift. den enkelte borger. Det er ikke et diagnostisk værktøj.

4. CTI – støtte i en kritisk periode. CTI-metoden er en case management metode med fokus på rehabilitering, der er målrettet borgere, som har behov for støtte i en kritisk overgangsfase

CTI-metoden er en case management - metode med fokus på rehabilitering, der er målrettet borgere, som har behov for støtte i en kritisk overgangsfase.

	<p>Metoden er evidensbaseret, og kendetegnet ved at være fokuseret, målrettet og faseopdelt.</p> <p>Formålet med CTI-metoden er at sikre en vellykket overgang til et nyt liv for borgeren, at styrke borgerens samlede livssituation og understøtte borgeren i at blive mere selvhjulpent.</p> <p>Kom og hør mere om metoden, og hvordan Socialstyrelsen afprøver og understøtter implementeringen af CTI i kommunerne og på tværs af målgrupper.</p>
	<p>5. Hjemmetræning – hvordan inddrages VISO?</p> <p>Reglerne om hjemmetræning er blevet revideret pr. 1. juli 2016. Socialstyrelsen har i den anledning udarbejdet en ny håndbog, der beskriver betingelserne samt sagsbehandlingsprocesserne i sager om hjemmetræning.</p> <p>Oplægget tager afsæt i kommunens visitationsproces i sager vedrørende hjemmetræning og beskriver, hvordan og hvornår VISO kan inddrages.</p> <p>Det kan f.eks. være i forhold til yderligere udredning af barnet, og hvordan kommunen i samarbejde med forældrene kan opstille mål for træningen.</p>
	<p>6. Brugerfokuserede metoder i VISO-arbejdet</p> <p>Med eksempler fra VISO-sager gives et indblik i, hvordan antropologiske tilgange kan åbne op for nye vinkler og perspektiver i sagsudredning- og håndtering.</p> <p>Mette Larsen deler erfaringer fra vanskelige anbringelsessager og introducerer netværksudredninger med inddragelse af børns og andre vigtige aktørers perspektiver som en vigtig del af løsningsmetoden.</p> <p>Marianne Nøhr Larsen fortæller om gruppesager med udsatte minoritetsunge. Hun deler erfaringer med at inddrage borgernes perspektiver og oplevelser af mødet med systemet som vigtig viden for kommuner og institutioner.</p>
	<p>7. Traumatiserede flygtningebørn i familie og skole</p> <p>Danmark modtager i disse år et større antal børn og unge, der er flygtet fra krig og ødelæggelse. De fleste lever fortsat med en høj belastningsgrad i familien. Mange flygtningebørn er traumatiserede og reagerer derfor ofte uforståeligt på tilsyneladende små ting i hverdagen.</p> <p>De har svært ved at indgå i normale læringssituationer og i almindelige relationer til kammerater og voksne. Det er vigtigt, at disse børn får den rette hjælp, og at der tages de nødvendige hensyn til deres traumebegrundede reaktioner.</p> <p>Oplægget giver hjælp til øget forståelse af traumer og anvisninger til, hvordan man i praksis kan tilrettelægge indsatser og læringsmiljøer.</p>
13.20 – 14.20	<p>8. Vidensbaseret socialrådgivning (VIBASO)</p> <p>Der præsenteres to redskaber til at forbedre socialrådgiveres arbejde med udsatte unge.</p> <p>Det ene ændrer handleplansarbejdet ved hjælp af en Smartphone App, så samarbejdet bliver konkret, målrettet og muligt at monitorere ved hjælp af de unges tilbagemeldinger. Det andet forbedrer samtaler mellem unge og sagsbehandlere gennem målrettet supervision på grundlag af videooptagelser af samtaler.</p> <p>Begge redskaber er udviklet og afprøvet i samarbejde med tre kommuner efter en særlig samarbejdsmodel.</p>

9. Hvad er lovende praksis, og hvordan kan vi udvikle og dokumentere det?

Der udføres mange gode og fagligt velfunderede sociale indsatser i Danmark, og mange af dem har sandsynligvis en rigtig god virkning for borgerne.

Der kan være et stort potentiale i at indkredse sådanne lovende praksisser, få dem beskrevet og dokumenteret.

SFI har udviklet en typologi over, hvad der kendetegner en lovende praksis, og Socialstyrelsen har udgivet en håndbog i resultatdokumentation og evaluering for sociale tilbud, som hjælper til at videreudvikle og dokumentere lovende praksisser.

10. Inklusion – neuropsykologi og neuropædagogik

En vellykket inklusion kræver *også* en viden om sammenhængen mellem hjerne, kognitive funktioner og adfærd - samt viden om karakteristika ved de mest almindelige diagnoser.

Indlæringsvanskeligheder, sociale problemer og mistro kan ofte også relateres til neurokognitive vanskeligheder.

Workshoppen vil have fokus på:

- Screeningsmateriale – identifikation af specifikke kognitive vanskeligheder
- Indlærings- og adfærdsmæssige konsekvenser ved specifikke diagnoser
- Neuropædagogiske metoder.

11. DoMyDay – Nem Kommunikation. Et kommunikations-, struktur- og hukommelses system til mennesker med kommunikative og kognitive vanskeligheder

Fælles for mange mennesker, børn såvel som voksne, som lider af kognitive og/eller kommunikative funktionsnedsættelser, er at de har vanskeligheder ved at sætte sig selv i gang, at huske aftaler, huske hvordan man fx dækker et bord, vasker tøj osv.

Jeg har været med i udviklingen af DoMyDay – Nem Kommunikation. I udviklingsfasen har vi haft som mål at udvikle et hjælpemiddel til dem, der godt kan med lidt hjælp, og som måske kan selv, ved at gøre den samme ting mange gange på den samme måde.

12. Borgere med udviklingshæmning, relationsforstyrrelser og borderline-lignende personlighedsforstyrrelser

Mange personer med udviklingsmæssige og kognitive vanskeligheder fremstår også med problemer af personligheds-mæssig karakter. Det kan være problematikker i de følelses-mæssige og sociale relationer til mennesker, de er i samspil med.

Der kan forekomme problemer med direkte empatiforstyrrelse og en personligheds-mæssig ustabil konstitution. Endvidere kan ses problematikker, der kan ligne psykiatriske lidelser (ofte kaldet psykiatrisk overbygning).

Workshoppen vil indeholde udviklingspsykologiske forklaringer på disse tilstande samt en beskrivelse af, hvad man som medarbejdergruppe kan gøre for at arbejde med disse personligt overskridende handlinger, som borgerne kan fremstå med.

13. Mutisme – succesfuld og effektiv pædagogisk behandling

Mutisme er en forholdsvis sjælden lidelse, som rammer ca. en procent af befolkningen. Den er kendetegnet ved at barn, ung eller voksen taler helt normalt i hjemmet, men er fuldstændig tavs i andre sammenhænge.

Mutisme kan være fuldstændig invaliderende for det enkelte menneske helt ind i voksenalderen og har store konsekvenser for den øvrige familie.

Oplægget introducerer en succesfuld og effektiv pædagogisk metode til behandling af mutisme, efter at andre muligheder har været forsøgt.

14. Case management i CFU – helhedsorienteret sagsbehandling

Center for Familier og Unge er det sted i Odense Kommune, der koordinerer og sagsbehandler familier med komplekse problemstillinger, fx kriminalitet, traumer, forsørgelsesgrundlag mv. Centeret har myndighed på både børne- og voksenområdet.

Der arbejdes ud fra case manager-metoden. Familien får én indgang i kommunen og udarbejder sammen med en case manager én plan for hele familien i en helhedsorienteret tilgang med fokus på ressourcer og netværk. I oplægget tages udgangspunkt i en case-fortælling om arbejdet sammen med en familie.